

Uudistuneet metsänhoidon suositukset – Luonnonhoito

Lauri Saaristo, 30.1.2024

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

TAPIO

ARJEN PIENILLÄ TEOILLA MONIMUOTOISEMPAA METSÄLUONTOA MEILLE KAIKILLE

- Talousmetsien luonnonhoito on luonnon monimuotoisuuden ja luonnon tarjoamien hyötyjen ylläpitämistä ja vahvistamista metsänkäsittelyssä
- Luonnonhoitoa koskevat metsänhoidon suositukset uudistetaan vuosien 2022-2024 aikana

Lajiesiintymät
2024

SÄÄSTÖ-
PUURTHMA

TEKO-
PÖKKELO

Rakennepiirteet
2023

SUOJA-
TIHEIKKÖ

SEKA-
METSÄ

VANHA PUU

SUOJA-
VYÖHYKE

Vesiensuojelu
2023

Luontokohteet
2023

ARVOKAS
ELINympäristö

#MONIMETSÄ

Pienvesien ja vesistöjen elinympäristöt →

Vesistöt ja pienvedet lisäävät merkittävästi puuston, kasvillisuuden ja muun eliöstön monimuotoisuutta. Ympäröivä metsä on myös olennainen osa vesiluontoa. Se vaikuttaa esimerkiksi veden laatuun ja lämpötilaan sekä vesieliöstön monimuotoisuuteen.

Kallioelinympäristöt →

Kallioelinympäristöt voivat muodostua yhdestä tai useammasta kallioluontotyypistä erilaisine metsineen. Kohteet erottuvat muusta lähiympäristöstään näkyvien kalliojaljastumien ja puuston rakenteen myötä.

Lehdot →

Lehdot ovat metsiemme vehreimpiä ja lajistoltaan rikkaimpia kasvupaikkoja. Ne ovat keskittyneet rehevimmille, kallioerältään emäksisten kivilajien vallitseville alueille. Pienialaisia lehtoja löytyy myös näiden ns. lehtokeskusten ulkopuolelta. Lehto ei ole sama kuin lehtimetsä, sillä osassa Suomea lehdot ovat enimmäkseen kuusivaltaisia.

Suoelinympäristöt →

Suoelinympäristöinä arvokkaita ovat kohteet, joiden ominaispiirteisiin kuuluu luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen vesitalous. Suoelinympäristöihin lukeutuu puustoisia soita, niiden reunametsiä ja avosoita sisältävät alueet. Arvokkaita suoelinympäristökohteita ovat erilaiset vesitaloudeltaan luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset korvet, rämeet, nevat, letot ja luhdat. Rämeiden ja korpien osalta arvokkuutta lisää puuston luonnontilaisen kaltaisuus, vanhojen ja kuolleiden puiden esiintyminen.

Paahdeympäristöt →

Paahdeympäristöillä tarkoitetaan sellaisia luontotyyppijä, joita luonnehtivat avoimet, lämpimät, kuivat ja äärevät olosuhteet. Paahdeympäristöillä esiintyy niille luonteenomaista eliölajistoa eli niin sanottua paahdelajistoa. Ne ovat lajistoltaan monimuotoisia ja useiden taantuneiden ja uhanalaisten eliölajien elinympäristö.

Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät →

Monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät ovat tyyppillisesti vanhoja tai runsaslahopuustoisia kangasmetsiä. Niissä on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä, kuten lahoppuuta, eri rakenteista puustoa ja vanhoja järeitä puita. Ne ovat myös lajistoarvoltaan merkittäviä, sillä kaikista metsien uhanalaisista lajeista hieman alle puolet elää kangasmetsissä.

Puustoiset perinneympäristöt →

Puustoisia perinneympäristöjä ovat hakamaat, metsälaitumet ja lehdesniityt. Kohteiden väheneminen on heikentänyt niistä riippuvaisten uhanalaisten lajien elinolosuhteita. Puustoisten perinneympäristöjen säilyminen edellyttää niiden tunnistamista ja rajaamista sekä niille luonteenomaisten piirteiden huomioon ottamista metsänkäsittelyssä.

Luontokohteiden turvaaminen

- Luontokohteet ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen ja lisäämisen kannalta olennaisimpia kohteita metsissä
- Suosituksissa luontokohteet on jaoteltu seitsemään päätyyppiin, jotka sisältävät tarkemmat kuvaukset. Esim. pienvesien ja vesistöjen elinympäristöt:
 - purot ja norot, lähteet ja lähteiköt, lammet, fladat ja kluuvit sekä järvien, jokien ja merten rantametsät
 - merkitys monimuotoisuudelle, tunnistaminen, paikkatieto, huomioiminen metsänkäsittelyssä, laki, sertifiointi, METSO
- Turvattavat luontokohteet suositellaan rajattavaksi luontaisten rajojen mukaisesti
- Metsänomistajan tavoitteista riippuu, kuinka luontokohtetta ja sen lähiympäristöä käsitellään

Metsänhoidon suositusten käytöllä kohti Kansallinen metsästrategia 2035:n monimuotoisuustavoitteita

Taulukko 6. Päämäärä: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä

Mittari	Tavoitetaso vuonna 2035	Selite	Kärkihanke, johon liittyy
Käännetään talouskäytössä olevien metsien monimuotoisuuskehitys elpymisuralle			
Kuolleen puun määrä (m ³ /ha)	edetään kohti 10 m ³ /ha keskimääräistä tasoa talousmetsissä		elonkirjo
Lehtipuun määrä, ei koivu (m ³ /ha)	kasvaa talousmetsissä		elonkirjo
Vanhojen puiden määrä (kpl/ha)	kasvaa talousmetsissä	lehtipuu > 80 v kuusi > 120 v mänty > 160 v	elonkirjo

- Metsänomistajan päätöksentekoa tukevaa tietoa monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden vaikutuksesta talouteen, luontoon ja monikäyttöön
- Työlajikohtaiset suositukset
 - säästöpuiden jättämiselle
 - lahoppuiden turvaamiselle
 - tekopökkelöiden tekemiselle
 - suojatiheiköiden jättämiselle